
**YANGI O'ZBEKISTONNING
KONSTITUTSIYASI NEGIZIDA
HAYOT QURULISHI
MEXANIZMLARINIG KREATIV
FAOLLIGI: YUTUQLAR DAVOMIYLIGI,
MUAMMOLAR, YECHIMLAR**

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA XALQARO
MUALLIFLAR ISHTIROKIDAGI ILMIY-AMALIY ANJUMANI

M A T E R I A L L A R I

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

ANDIJON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

IJTIMOIIY FANLAR KAFEDRASI

**“YANGI O‘ZBEKISTONNING
KONSTITUTSIYASI NEGIZIDA HAYOT
QURULISHI MEXANIZMLARINIG KREATIV
FAOLLIGI: YUTUQLAR DAVOMIYLIGI,
MUAMMOLAR, YECHIMLAR”**

**MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA XALQARO MUALLIFLAR
ISHTIROKIDAGI ILMIY-AMALIY ANJUMANI**

M a t e r i a l l a r i

**“Step by step print” nashriyoti
Andijon – 2024**

“Yangi O‘zbekistonning konstitutsiyasi negizida hayot qurulishi mexanizmlarining kreativ faolligi: yutuqlar davomiyligi, muammolar, yechimlar” mavzusidagi respublika xalqaro mualliflar ishtirokidagi ilmiy-amaliy anjumani materiallari. “Step by step print” nashriyoti. Andijon – 2024

Ushbu to‘plam 2023 yil 30 aprel kuni O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining yangi loyihasi umumxalq referendumida tasdiqlanib qabul qilinganligi negizida Prezidentimiz tashabbusi bilan “Yangi O‘zbekiston” va “O‘zbekiston – 2030 strategiyasi” vazifalaridan kelib chiqib, Andijon davlat pedagogika instituti Ijtimoiy fanlar kafedrasida Xalqaro mualliflar hamkorligida o‘tkazilgan respublika ilmiy-amaliy konferensiya qatnashchilari qaroriga ko‘ra chop etilmoqda.

Mazkur to‘plam o‘z ichiga O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining yangi loyihasiga asoslangan holda 2024-yil 20 may kunlari Andijon davlat pedagogika institutida xalqaro mualliflar hamkorligida o‘tkazilgan respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari asosida tayyorlandi.

To‘plamda berilayotgan ilmiy, amaliy va ommabop maqolalar, tezislar, esselar mualliflar tomonidan o‘z fikr-mulohazalari ilmiy, erkin, tezis tarzida bayon etilgan bo‘lib, tahririyat tomonidan Konstitutsiyamizning 81, 82 –moddalariga Ommaviy axborot vositalariga e‘tibor va “Senzuraga yo‘l qo‘yilmaydi” talabining ijrosi ta‘minlandi. Keltirilgan matnlardagi barcha fikr-mulohazalar va materiallar uchun mualliflar o‘zlari mas‘uldirlar. To‘plamga kiritilgan materiallar jamiyatimiz a‘zolari, yoshlar, barcha ilmiy tadqiqot xalqaro mualliflar olib borayotgan, o‘z ma‘rifatini yuqori darajaga ko‘tarishga intilayotgan barcha fuqarolarga qaratilgandir.

ISBN: 978-9910-769-61-0

9830

Tashkent Medical Academy Integration of Science, Education and Practice in Modern Psychology and Pedagogy: Problems and Solutions.

YANGI O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASIDA TA’LIM VA TARBIYA MASALALARI

Sobirov Umid Baxtiyorovich
Buxoro davlat universiteti
Yurisprudensiya va ijtimoiy-siyosiy fanlar
kafedrası katta o‘qituvchisi

Аннотация: Mazkur maqolada Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida ta’lim va tarbiya masalalari, barcha fuqarolar uchun sifatli ta’limdan teng foydalanishni ta’minlash muhim ahamiyatga ega ekanligi kabi dolzarb masalalar yoritib berilgan.

Калит сўзлар: sifatli ta’lim, strategik fikr, bilimli va malakali yangi avlod kadrlari, uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasi, ta’lim olish huquqi.

Аннотация: В данной статье освещены вопросы образования и подготовки кадров в стратегии развития Нового Узбекистана, важность обеспечения равного доступа к качественному образованию для всех граждан.

Ключевые слова: качественное образование, стратегическое мышление, образованные и квалифицированные кадры нового поколения, концепция непрерывного духовного образования, право на образование.

Abstrast: This article highlights the issues of education and training in the development strategy of New Uzbekistan, the importance of ensuring equal access to quality education for all citizens.

Keywords: quality education, strategic thinking, educated and qualified personnel of the new generation, the concept of continuous spiritual education, the right to education.

Ta'lim va tarbiya har bir xalqning, jumladan, yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida hal qiluvchi o'rin tutadi. Barcha fuqarolar uchun sifatli ta'limdan teng foydalanishni ta'minlash muhim ahamiyatga ega. Bu shahar va qishloq joylari, shuningdek, turli ijtimoiy-iqtisodiy guruhlar o'rtasidagi ta'lim imkoniyatlaridagi nomutanosiblikni bartaraf etishni o'z ichiga oladi.

O'zbekistonda ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar doirasida ta'lim sohasidagi tengsizliklarni kamaytirish va ta'limdan chetda qolgan guruhlarning ta'lim olish imkoniyatlarini yaxshilashga qaratilgan muhim tashabbuslar amalga oshirilib kelmoqda. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta'kidlab o'tganlaridek, "Ayni paytda islohotchi bo'lib maydonga chiqadigan, strategik fikr yuritadigan, bilimli va malakali yangi avlod kadrlarini tarbiyalashimiz zarur. Shu boisdan ham bog'chadan boshlab oliy o'quv yurtigacha – ta'limning barcha bo'g'inlarini izchil isloh qilmoqdamiz"⁶². Ta'lim sohasidagi nomutanosibliklarni bartaraf etish O'zbekiston hukumati uchun ustuvor vazifa bo'lib kelgani va bu muammoni har tomonlama hal qilish uchun turli siyosat va dasturlar joriy etilgani aniq. Bu sa'y-harakatlar ijtimoiy-iqtisodiy kelib chiqishidan qat'i nazar, barcha fuqarolarning sifatli ta'lim olishlari uchun teng imkoniyatlarni ta'minlash muhimligi e'tirofini aks ettiradi. 2020-yil 23-sentabrda "O'zbekiston Respublikasining ta'lim to'g'risida"⁶³gi Qonuni qabul qilindi. Mazkur qonunning 5-moddasida ham Jinsi, irqi, millati, tili, dini, ijtimoiy kelib chiqishi, e'tiqodi, shaxsiy va

---

⁶² Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. -Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2021. -B.23.

⁶³ Ta'lim to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 23.09.2020 yildagi O'RQ-637-son // <https://lex.uz/docs/-5013007>

ijtimoiy mavqeyidan qat'i nazar, har kimga ta'lim olish uchun teng huquqlar kafolatlanadi deb belgilab qo'yilgan.

Bunday nomativ xujjatlarning qabul qilinishi ma'naviy yuksalish – Uchinchi Renessansning mustahkam poydevorini yaratish borasida tashlangan ishonchli qadam sifatida mamlakat tarixidagi yorqin sahifalardan biri bo'lib qoladi. Qonun, qarorlar va boshqa huquqiy hujjatlar mazmun-mohiyati, mustaqillikkacha bo'lgan davrda yemirilib borgan ma'naviy qadriyatlarimizni o'sha zamon cheklovlari, siyosiy qatag'onlardan asoratidan xalos qilish, yoshlar ta'limi va ma'naviy tarbiyasiga qaratilgan.

Ta'lim tizimini modernizatsiya va takomillashtirish bo'yicha islohotlarni amalga oshirish juda muhimdir. Bu o'quv dasturlarini global standartlarga moslashtirish uchun yangilashni, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishni hamda texnologiyani o'qitish jarayonlariga integratsiyalashni o'z ichiga oladi. Barcha yoshdagi odamlar, jumladan, kattalar va turli sohalardagi ishchilar uchun uzluksiz ta'lim va malaka oshirish imkoniyatlarini rag'batlantirish masalasi ayniqsa muhimdir. “Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasining asosi milliy tarbiyamiz, Unsur al Maoliy Kaykovus, Yusuf Xos Hojib, Abu Rayhon Beruniy, Imom Buxoriy, Alisher Navoiy, Husayn Voiz Koshifiy, Abu Nasr Forobiy, Abdulla Avloniy, Mahmudxo'ja Behbudiy, Abdurauf Fitrat kabi ulug' mutafakkirlarimizning ma'naviy-ilmiy merosiga asoslangan”⁶⁴. Modernizatsiyani madaniy o'ziga xoslikni saqlash bilan muvozanatlash ta'lim va tarbiya strategiyasini ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega. O'quv dasturiga o'zbek madaniyati, tarixi va tiliga oid elementlarning kiritilishi o'quvchilarda o'zlikni anglash va g'urur tuyg'usini shakllantirishga yordam beradi.

---

⁶⁴ S.A.Toshtemirova, G.G'. Gaffarova. N.M. Koshanova. / Tarbiya fanlarini o'qitish metodikasi. Darslik. -Toshkent: “Olmaliq kitob business”, 2024. -B.5.

Bag‘rikenglik, hurmat va axloqiy xulq-atvor qadriyatlarini singdirish mas’uliyatli fuqarolarni shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Axloqiy ta’limni o‘quv dasturiga kiritish jamiyatda ijtimoiy hamjihatlik va uyg‘unlikni rivojlantirishga yordam beradi. O‘zbekistonda axloqiy tarbiyaning o‘quv dasturiga kiritilishi ko‘p yillardan buyon mamlakat ta’lim tizimining bir qismi bo‘lib kelgan. Biroq so‘nggi paytlarda ma’naviy-axloqiy tarbiyaga e’tiborni kuchaytirish borasida sezilarli o‘zgarishlar va islohotlar amalga oshirilmoqda. So‘nggi yillarda, ayniqsa, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev rahnamoligida ta’lim sohasida amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlar doirasida ma’naviy-axloqiy tarbiyaga yana bir bor e’tibor qaratilmoqda. O‘quv dasturini bag‘rikenglik, hurmat, halollik va fuqarolik mas’uliyati kabi qadriyatlarni targ‘ib qiluvchi mazmuni o‘z ichiga olishi uchun sa’y-harakatlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, axloqiy tarbiyaning ahamiyati ta’lim tizimining ajralmas tarkibiy qismi sifatida e’tirof etilgan va ta’kidlangani, mas’uliyatli va axloqli fuqarolarni tarbiyalashga qaratilganligi aniq.

Ta’lim tizimida ota-onalarning va jamoatchilikning ishtiroki nihoyatda muhimdir. Ota-onalar, mahallalar va fuqarolik jamiyati tashkilotlarining mazmunli ishtiroki uchun turli onlayn kanallar tashkil etish ta’lim tizimini har tomonlama takomillashtirishga hissa qo‘shishi mumkin. Sifatli ta’lim xizmatlarini ko‘rsatishni qo‘llab-quvvatlash uchun ta’lim infratuzilmasiga, jumladan, maktablar, kutubxonalar va ta’lim texnologiyalariga yetarli sarmoya kiritish zarur. O‘qitish va o‘rganish amaliyotini doimiy ravishda takomillashtirish uchun ta’limda tadqiqot va innovatsiyalarni rag‘batlantirish kerak. Bu ilmiy-tadqiqot muassasalarini qo‘llab-quvvatlash, akademiya va ishlab chiqarish o‘rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish, innovatsion ta’lim texnologiyalari va metodologiyalarini joriy etishga ko‘maklashadi.

Muxtasar qilib aytganda, O‘zbekiston ana shunday dolzarb masalalar va mulohazalarni hal etish orqali mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va fuqarolar farovonligini oshirishga xizmat qiluvchi ta’lim va tarbiyaning keng qamrovli va samarali strategiyasini ishlab chiqishi mumkin.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. -Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021. -B.23.
2. S.A.Toshtemirova, G.G‘. Gaffarova. N.M. Koshanova. / Tarbiya fanlarini o‘qitish metodikasi. Darslik. -Toshkent: “Olmaliq kitob business”, 2024. -B.5.
3. Ta’lim to‘g‘risidagi O‘zbekiston Respublikasining Qonuni, 23.09.2020 yildagi O‘RQ-637-son // <https://lex.uz/docs/-5013007>
4. Абдулла Авлоний. Туркий гулистон ёхуд ахлоқ. Танланган асарлар, 2-жилд. -Т.: “Маънавият”, 1998, 34-бет.

ОИЛДА БОЛА ТАРБИЯСИ КОНСТИТУЦИЯВИЙ ХУҚУҚЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

*АДПИ Ижтимоий фанлар кафедраси
ўқитувчиси (PhD) доцент в/б
Абдуллаева Насиба Арабовна*

Асоснома: Комил инсонни тарбиялашда анъанавий ва Конституциявий ёндашиш .

Калит сўзлар: Комил инсон, бола, ота-она, жамоатчилик, Конституция, 26,31,33,48,50,51,58,77,78,80-моддалар

<i>Anvarova Marjona</i> IJOBIY PSIXOLOGIYA VA POZITIV KAYFIYAT – SALOMATLIK GAROVINING PSIXOLOGIK OMILI.....	143
<i>Sobirov Umid Baxtiyorovich</i> YANGI O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASIDA TA’LIM VA TARBIYA MASALALARI	146
<i>Абдуллаева Насиба Арабовна</i> ОИЛАДА БОЛА ТАРБИЯСИ КОНСТИТУЦИЯВИЙ ХУҚУҚЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ	150
<i>G‘anijonova Dilafruz Noiljon qizi, Xakimjonova Xilola Parvozbek qizi</i> YANGILANGAN KONSTITUTSIYA – INSON MANFAATLARI HIMOYASINING OLIY KO‘RINISHI TIMSOLI	155
<i>Usmanova Shohsanam, Rashidova Mubina</i> YANGI O‘ZBEKISTONNING YANGI TAMOYILLARIDAGI KREATIV QONUNIYATLAR SHAFFOF AKS ETTIRISH ZARURIYATI MASALASI.....	158
<i>Atabayeva Nigora Maxmudjanovna, Zaynobidinova Muslimaxon Xafizullo qizi</i> YANGI KONSTITUTSIYADAGI XOTIN-QIZLARGA QARATILGAN E‘TIBOR.....	161
<i>Xamidova Rislig‘oy Farhodovna, Mamadaliyeva Nozima Ulug‘bek qizi, Rustambekova Shohida Oybek qizi, Quldashova Hilola Xusniddin qizi</i> KONSTITUTSIYA-MAMLAKATIMIZDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN YANGILANISHLAR	163
<i>Jumanazarov Behruz</i> YANGI O‘ZBEKISTON YANGI KONSTITUTSIYA QONUN-QOIDALARIDAN KUTILAYOTGAN NATIJALAR ISTIQBOLLARI...	168
<i>Xamidova Rislig‘oy Farhodovna, Mamadaliyeva Nozima Ulug‘bek qizi, Rustambekova Shohida Oybek qizi, Quldashova Hilola Xusniddin qizi</i> YANGI O‘ZBEKISTON YANGI KONSTITUTSIYASI QONUNIY QOIDALARIDAN KUTILAYOTGAN NATIJALAR ISTIQBOLLARI	171
<i>Axmedov Abdulhay, Qodirov Abrorbek Alisher o‘g‘li</i> O‘ZBEKISTON KONSTITUTSIYASI - INSON HUQUQLARI DEKLARATSIYASI VA DAVLAT SUVERENITETI QOIDALARI BILAN IMPLEMENTATIV JIHLTLARI	174
<i>Nasiba Abdullayeva. Toirova Sug‘diyona, Raimberdiyeva Gulnora</i> MILLIY MADANIYATNING YOSHLAR TARBIYASIDAGI O‘RNI	177
<i>Ahmedov Abdulxay Toshto‘xtaevich</i> YANGILANGAN KONSTITUTSIYA – ISLOHOTLAR VA IMKONIYATLAR ASOSI	182
<i>Дилором Бобожонова</i> ИНСОН ҚАДРИНИ УЛУҒЛАШ – КОНСТИТУЦИЯВИЙ ИСЛОҲОТ-ЛАРНИНГ АСОСИЙ ҒОЯСИ	185
<i>Э.Аблазов</i> МЕДИА ТАЪЛИМНИ ТАНҚИДИЙ ФИКРЛАШ ВА МЕДИАСАВОДХОНЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ ЎРНИ	190
<i>Abdurahmonova Mohira</i> O‘ZBEKISTON KONSTITUTSIYASI-INSON HUQUQLARI DEKLARATSIYA-SI, DAVLAT SUVERENITETI QOIDALARI BILAN IMPLEMENTATIV JIHLTLARI.....	195
<i>Nishonova Feruzaxon Yo‘ldoshali qizi</i> INSON MANFAATLARINING O‘ZBEKISTON YANGI KONSTITUTSIYA-SIDA AKS ETGANLIGI	198
<i>Абдурахмонов Хожиақбар Тохирбек угли</i> ФОРМИРОВАНИЕ ПРАВОВОГО СОЗНАНИЯ СПЕЦИАЛИСТА КАК ЦЕЛЬ ПРЕПОДАВАНИЯ ПРАВОВЫХ ДИСЦИПЛИН	201
<i>Hajiyeva Zulxumor</i> ILM, FAN, TA’LIM, TARBIYA, SOG‘LOM TURMUSH,	